

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny

KPS.410.3.6.2024

Pan
Rafał Trzaskowski
Prezydent
Miasta Stołecznego Warszawy
Pl. Bankowy 3/5
00-950 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/24/034 Program aktywizacyjny dla cudzoziemców „Razem Możemy Więcej”

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Miasta Stołecznego Warszawy, Plac Bankowy 3/5, 00-950 Warszawa ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Rafał Trzaskowski, Prezydent Miasta Stołecznego Warszawy, od 21 listopada 2018 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Prawdliwość wykonania zleconych działań oraz osiągnięte rezultaty. 2. Przestrzeganie zasad wykorzystania środków przekazanych na podstawie umów.
Okres objęty kontrolą	Lata 2022-2023 z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed lub po tym okresie.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ² .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny
Kontroler	Anna Kuszczuk, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KPS /38/2024 z 6 maja 2024 r.

(akta kontroli str. 1)

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Miasto prawidłowo zrealizowało sfinansowany w ramach resortowego konkursu ofert pn. „Razem Możemy Więcej – Pierwsza Edycja Programu Aktywizacyjnego dla Cudzoziemców na lata 2022-2023”⁴ projekt „Aktywizacja zawodowa cudzoziemców w Warszawie”⁵. Zrealizowane działania przyczyniły się do osiągnięcia założonych w ofercie celów w zakresie aktywizacji zawodowej cudzoziemców.

Na realizację projektu wydatkowano 1054,1 tys. zł, tj. 96,9% kwoty planowanej. Cztery zaplanowane w projekcie działania dotyczyły m.in. przeprowadzenia diagnoz potrzeb i potencjału uczestników, usług doradztwa zawodowego i pośrednictwa pracy, organizacji szkoleń zawodowych oraz kursów nauki języka polskiego.

Stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości dotyczyły braku kontrasygnaty skarbnika Miasta na ofercie, złożenia oferty po terminie wskazanym w ogłoszeniu o konkursie RMW oraz wydatkowania środków z kont niewskazanych w umowie. Stanowiło to odpowiednio naruszenie ust. 2 pkt 3 rozdziału VII regulaminu konkursu RMW⁶, ust. 8 ogłoszenia o konkursie RMW oraz § 3 ust. 5 umowy⁷ i ust. 3 lit. a tiret trzeciego rozdziału VIII części A regulaminu konkursu RMW.

¹ Dalej: Miasto.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Dalej: konkurs RMW.

⁵ Dalej: projekt.

⁶ Regulamin Konkursu Ofert „Razem Możemy Więcej - Pierwsza Edycja Programu Aktywizacyjnego dla Cudzoziemców na lata 2022-2023”; dalej: regulaminu konkursu RMW.

⁷ Umowa nr DRP-X/90/MJ/2022 z dnia 22 sierpnia 2022 r.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁸ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Prawidłowość wykonania zleconych działań oraz ocena osiągniętych rezultatów i metod ich pomiaru

1.1 Prawidłowość wykonania zleconych zadań

Opis stanu faktycznego

Ubiegając się o dofinansowanie w ramach konkursu RMW Miasto złożyło dwie oferty, w zakresie priorytetu pierwszego projekt „Aktywizacja zawodowa cudzoziemców w Warszawie” oraz drugiego „Integracja i aktywizacja cudzoziemców w Warszawie”. Z uwagi na wyższą kwotę dofinansowania kontrolą objęty pierwszy z wymienionych projektów.

Oferta zawierała wszystkie wymagane regulaminem konkursu RMW załączniki. Została złożona bez kontrasygnaty skarbnika Miasta i po terminie określonym w ogłoszeniu o konkursie RMW. Opis nieprawidłowości w tym zakresie znajduje się w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*. 22 sierpnia 2022 r. Miasto zawarło umowę o dofinansowanie projektu.

(akta kontroli str. 17-51, 472-474)

Za realizację projektu ze strony Miasta odpowiedzialne były Biuro Współpracy Międzynarodowej⁹, Ośrodek Pomocy Społecznej Bemowo¹⁰ oraz Ośrodek Pomocy Społecznej Praga Południe¹¹.

Przed podpisaniem umowy harmonogram i kosztorys stanowiące załączniki do oferty zostały uaktualnione¹². Zmianie uległa wartość realizacji projektu, która zmniejszyła się z 1487,7 tys. zł na 1087,7 tys. zł, z czego 188,2 tys. zł w 2022 r. i 899,5 tys. zł w 2023 r. W rezultacie zmniejszenia kwoty dotacji zmianie uległ kosztorys realizacji projektu, który został dostosowany do wysokości otrzymanych środków. Stanowił on załącznik do zawartej umowy o dofinansowanie.

Wartość zaplanowanych kosztów administracyjnych wynosiła 99,4 tys. zł, tj. 9,1% kwoty planowanej na realizację projektu. Kwota z oferty nie przekraczała wymaganego regulaminem konkursu RMW progu 10% całkowitej kwoty planowanej na realizację projektu.

(akta kontroli str. 55-93, 94-124)

W trakcie realizacji umowy Miasto dokonało czterech zmian w kosztorysie projektu, informując o tym pisemnie MRiPS. Zmiany dotyczyły m.in.:

- przeliczenia stawki dla tłumacza przysięgłego z godziny na strony tłumaczenia;
- zmniejszenia wysokości stawki godzinowej realizatora kursów indywidualnej nauki języka polskiego oraz stawki warsztatów aktywizacji zawodowej i przeniesienia tej nadwyżki na wynagrodzenie za tłumaczenie dokumentacji projektowej i materiałów szkoleniowych;
- zwiększenia kosztów organizacji kursów podnoszących kompetencje i kwalifikacje zawodowe oraz rezygnacji z zakupu innowacyjnego narzędzia dla doradców zawodowych w formie spersonalizowanej gry;
- zwiększenia kosztów organizacji indywidualnej nauki języka polskiego przy jednoczesnym zwiększeniu liczby godzin oraz zmniejszenia kwoty przeznaczonej na realizację kursów podnoszących kompetencje i kwalifikacje.

Modyfikacje nie spowodowały zmiany terminów realizacji projektu.

⁸ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁹ Dalej: Biuro.

¹⁰ Dalej: OPS Bemowo.

¹¹ Dalej: OPS Praga Płd.

¹² Aktualizacja została przesłana 8 czerwca 2022 r.

Przyjęty tryb zmian kosztorysu oraz planu i harmonogramu działań był zgodny z częścią A rozdział VIII ust. 3 lit. a tiret pierwszy i piąty regulaminu konkursu RMW.

(akta kontroli str. 127-179)

Miasto posiada wieloletnie doświadczenie w realizacji projektów i działań kierowanych do cudzoziemców. Przygotowując ofertę posiłkowano się danymi z przeprowadzonych badań „Cudzoziemcy – warszawiacy oraz Diagnozy i rekomendacji działań integracyjnych” przeprowadzonych przez Ośrodek Badań nad Migracją Uniwersytetu Warszawskiego we współpracy z Fundacją Konrada Adenauera w Polsce¹³. Ponadto celem rozpoznania potrzeb Miasto wykorzystało także doświadczenia z projektu „Równy dostęp cudzoziemców do usług publicznych: Warszawa”.

(akta kontroli str. 269-277)

Planowany zakres rzeczowy czterech działań realizowanych w ramach projektu przedstawiał się następująco:

1. Działanie *Asystent integracji na rynku pracy oraz tworzenie indywidualnych ścieżek rozwoju zawodowego cudzoziemców w Warszawie*, obejmujące poddziałania (w nawiasach podano kwoty zaplanowane i wydatkowane):
 - Rekrutacja uczestników OPS Praga Płd. (2,1 tys. zł i 0,9 tys. zł).
 - Rekrutacja uczestników OPS Bemowo (3 tys. zł i 3 tys. zł).
 - Wsparcie asystenta integracji OPS Praga Płd., w tym wydatki na wynagrodzenie asystenta integracji oraz specjalistów do prowadzenia warsztatów „Jak rozmawiać z osobami z objawami stresu pourazowego” (300,5 tys. zł i 300,5 tys. zł).
 - Wsparcie indywidualne w obszarze integracji rynku pracy (OPS Bemowo), w tym: wynagrodzenia oddelegowanego doradcy zawodowego, wynagrodzenia asystenta integracji zawodowej, druku materiałów informacyjnych, zakupu telefonu komórkowego, opłacenia abonamentu oraz wynagrodzenia tłumacza przysięgłego (138,1 tys. zł i 134,6 tys. zł).
 - Przeprowadzanie diagnoz uczestników OPS Praga Płd. w tym: wynagrodzenia doradcy zawodowego, wynagrodzenia tłumacza konsekutywnego oraz indywidualnych ścieżek integracji (86,2 tys. zł i 74,1 tys. zł).
2. Działanie *Wsparcie indywidualne i grupowe w zakresie podniesienia kompetencji i umiejętności zawodowo-społecznych umożliwiających docelowo aktywizację zawodową i udział w rynku pracy* obejmujące poddziałania:
 - Indywidualna nauka języka polskiego, w tym wynagrodzenia lektora oraz zakup materiałów dydaktycznych (OPS Praga Płd. – 187,6 tys. zł i 187,5 tys. zł).
 - Warsztaty pt. „Polska administracyjna” (OPS Praga Płd.), w tym: m.in. usługa cateringowa, wynagrodzenie tłumacza konsekutywnego, wynagrodzenie za tłumaczenie materiałów szkoleniowych (4,3 tys. zł i 4,3 tys. zł).
 - Warsztaty aktywizacji zawodowej (OPS Praga Płd.), w tym: wynagrodzenia specjalisty prowadzącego warsztaty aktywizacji zawodowej, cateringu, tłumaczenia konsekutywnego warsztatów i tłumaczenia materiałów szkoleniowych (24,2 tys. zł i 24,2 tys. zł).
 - Indywidualne konsultacje z doradcą zawodowym z elementami pośrednictwa pracy (51,6 tys. zł i 47,8 tys. zł).
 - Wsparcie grupowe w obszarze zawodowym (4 tys. zł i 4 tys. zł).
3. Działanie: Zapewnienie wsparcia w aktywizacji zawodowej. W tym następujące poddziałania:

¹³<https://www.migracje.uw.edu.pl/projects/cudzoziemcy-warszawiacy-diagnoza-i-rekomendacje-dzialan-integracyjnych/>.

- Kursy i szkolenia zawodowe oraz przedsiębiorczości z elementami ekonomii społecznej OPS Praga Płd. (77,5 tys. zł i 70,2 tys. zł).
 - Targi pracy i staże dla uczestników OPS Praga Płd. (25,5 tys. zł i 20,9 tys. zł).
 - Kursy i szkolenia zawodowe OPS Bemowo (54,9 tys. zł i 54,9 tys. zł).
 - Staże zawodowe OPS Bemowo (28,4 tys. zł i 27,9 tys. zł).
4. Działanie: Monitoring i ewaluacja - Biuro Współpracy Międzynarodowej Urzędu m.st. Warszawy (0,5 zł i 0,5 tys. zł).

(akta kontroli str. 17-86, 227-239)

Koszty administracyjne projektu poniesiono w wysokości 98,9 tys. zł. Dotyczyły one: oddelegowania koordynatora projektu, oddelegowania osoby do rozliczania finansowo – księgowego, druku ulotek oraz wykonania tablicy informacyjnej i roll-upu. Koszty administracyjne wyniosły 9,4% wszystkich kosztów i nie przekraczały wymaganego regulaminem konkursu RMW progu 10% całkowitej kwoty planowanej na realizację projektu.

(akta kontroli str. 237)

Zgodnie z umową oraz zaktualizowanym harmonogramem wsparciem objętych miało być nie mniej niż 100 cudzoziemców, którym planowano pomóc przezwyciężyć trudną sytuację życiową w jakiej się znaleźli. OPS Bemowo zapewnić miało wsparcie 20 osobom, a OPS Praga Płd. 80 osobom.

Wsparcia udzielono ogółem 136 cudzoziemcom, w tym przez OPS Bemowo – 37 osobom i OPS Praga Płd. – 99 osobom. Wszystkie osoby biorące udział w projekcie były obywatelami Ukrainy w wieku aktywności zawodowej. W projekcie stwierdzono rotację osób, która spowodowana była wyjazdami tych osób do krajów zachodniej Europy lub do rodziny w innych miastach Polski. Zdarzały się także powroty na Ukrainę. Uczestnicy opuszczali projekt często bez powiadomienia.

Dyrektor OPS Bemowa wyjaśniła, że rozwiązaniem wprowadzonym w celu przeciwdziałania temu zjawisku był nabór ciągły do projektu, trwający do 30 września 2023 r. Miasto, aby zminimalizować ryzyko absencji przyjęło standard potwierdzania udziału w zajęciach na kilka dni przed ich organizacją. Ważnym elementem było wypracowanie indywidualnych relacji podtrzymujących udział między prowadzącymi projekt, a ich uczestnikami.

(akta kontroli str. 55-93, 96, 227-239, 366)

Uczestniczące w projekcie OPS-y w regulaminach określiły zasady naboru do projektu. O wpisaniu na listę uczestników/ uczestniczek projektu decydowała kolejność zgłoszeń, z zastrzeżeniem pierwszeństwa zapisu dla osób z niepełnosprawnością (umożliwiającą podjęcie pracy) lub mających pod opieką niepełnosprawnego członka rodziny (wymagany dokument potwierdzający niepełnosprawność uczestnika lub członka jego rodziny) .

Rekrutacja uczestników realizowana była poprzez działania informacyjno-promocyjne i odbywała się wieloetapowo:

- poprzez monitorowanie środowisk przez pracowników socjalnych,
- na podstawie indywidualnych zgłoszeń cudzoziemców do OPS,
- skierowania z instytucji użyteczności publicznej (szkoły, placówki medyczne, urząd dzielnicowy, kuratorów sądowych),
- skierowania przez lokalnych pracodawców zatrudniających lub planujących zatrudnić migrantów.

Rekrutacja do projektu odbywała się w trybie ciągłym od momentu podpisania umowy.

Na próbie 15 uczestników zbadano prawidłowość zasad naboru do projektu. Uczestnikami projektu byli cudzoziemcy:

- kobiety i mężczyźni, w wieku od 18 do 65 lat, posiadający dokument potwierdzający legalność pobytu w Polsce;
- mieszkający/przebywający na terenie Warszawy – adres zamieszkania potwierdzony dokumentem lub oświadczeniem uczestnika;
- poszukujący w Polsce pracy, planujący otwarcie działalności lub już pracujących/ prowadzący działalność, ale wymagający wsparcia;
- w projekcie nie mogły brać udziału osoby objęte wsparciem w ramach aktywizacji zawodowej i/lub społecznej w innych projektach – weryfikacji dokonywano na podstawie oświadczenia uczestnika projektu.

Rekrutacja wspierana była kampanią informacyjną z wykorzystaniem m.in.: ulotek, folderów, strony www, profili Facebook. Materiały promocyjne były dystrybuowane poprzez miejsca użyteczności publicznej (urzędy dzielnic, placówki oświatowe, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, poradnie rodzinne).

Zgłaszające się osoby były zapisane na liście kandydatów do udziału w projekcie zawierającej: imię, nazwisko, telefon kontaktowy. Osoby zakwalifikowane do projektu wypełniały dokumentację uczestnika projektu obejmującą m.in.: dane osobowe: imię, nazwisko, telefon kontaktowy, adres pobytu, informacje o wykształceniu i doświadczeniu zawodowym, informację o znajomości języka polskiego.

Przeprowadzone badanie wykazało, że nabór był transparentny i odbywał się na podstawie określonych w regulaminie zasad.

(akta kontroli str. 269-277, 537-545)

W realizację projektu zaangażowanych były 32 osoby. Stawki godzinowe były ustalane na podstawie przetargów i zapytań ofertowych. Kwalifikacje i doświadczenie realizatorów były dostosowane do prowadzonych zajęć. Osoby zatrudnione posiadały m.in. ukończone studia z zakresu filologii rosyjskiej, lingwistyki stosowanej, psychologii, pedagogiki oraz pracy socjalnej. Miały doświadczenie w nauce języka polskiego, prowadzeniu szkoleń, warsztatów i doradztwie zawodowym. Tłumaczami były osoby pochodzenia ukraińskiego. Pomocą kadrze merytorycznej w trakcie prowadzonych zajęć służyli tłumacze języka ukraińskiego.

(akta kontroli str. 488-495)

1.2 Ocena osiągniętych efektów i metod ich pomiaru

Opis stanu
faktycznego

W ofercie stanowiącej załącznik do zawartej umowy Miasto przyjęło sześć wskaźników do pomiaru osiągniętych poziomów rezultatów w projekcie. Zestawienie danych ujętych ww. dokumentach w porównaniu do raportu końcowego z realizacji projektu przedstawiało się następująco:

- liczba opracowanych indywidualnych ścieżek integracji zawodowej: założono 120 osób, osiągnięto 136; sposób pomiaru: poprzez ilość opracowanych indywidualnych ścieżek integracji zawodowej;
- liczba godzin zrealizowanych zajęć grupowych – założono 50 osób, osiągnięto 229,5; sposób pomiaru: listy obecności na warsztatach, raporty konsultantów oraz karty pracy asystentów integracji;
- liczba godzin tłumaczeń na język polski – założono 300 osób, osiągnięto 2075; sposób pomiaru: listy obecności na lekcjach języka polskiego, raporty lektorów oraz karty pracy asystentów integracji;
- zatrudnianie asystentów integracji – założono 12 osób, osiągnięto dziewięć; sposób pomiaru: raporty asystentów integracji. Przyjęty wskaźnik liczby zatrudnionych asystentów integracji został określony przed dokonaniem zmniejszenia wnioskowanej przez Miasto kwoty dotacji o blisko 27%. W związku ze zmniejszoną kwotą dotacji działanie było realizowane w oparciu o zmniejszoną liczbę oddelegowanych specjalistów. Działania były włączone do bieżącej pracy specjalistów miejskich, przy zachowaniu należytej staranności oraz efektywności pracy;

- liczba dystrybuowanych ulotek, plakatów oraz informacji na stronach internetowych o działaniach – założono 500, wydrukowano 6000 szt. ulotek oraz 500 szt. Plakatów; sposób pomiaru: przygotowanie raportu z działań oraz sprawozdanie końcowe oraz liczba odsłon strony www;
- liczba ankiet specjalistów zaangażowanych w projekt – założono 40 ankiet, osiągnięto 40; sposób pomiaru: przygotowanie raportu z działań oraz sprawozdanie końcowe.

(akta kontroli str. 227-239)

Za pośrednictwem ankiet Miasto badało poziom satysfakcji uczestników projektu. OPS Praga Płd. w czasie trwania projektu kolportował 85 ankiet, z czego 65 uczestników udzieliło informacji zwrotnej. Z kolei OPS Bemowo po zakończeniu każdej z dwóch edycji projektu przekazał 37 ankiet, na które odpowiedziały wszystkie osoby. Ankietowani wyłącznie wysoko lub bardzo wysoko ocenili jakość udzielonego wsparcia.

(akta kontroli str. 448-479)

1.3 Badanie losów uczestników programu oraz monitoring losu uczestników

Opis stanu faktycznego

Badając losy uczestników programu spośród uczestników projektu, losowo wybrano 30 cudzoziemców. Zapytania o ich dalsze losy skierowano do Powiatowego Urzędu Pracy, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych¹⁴ oraz czterech warszawskich Ośrodków Pomocy Społecznej. Na podstawie przekazanych informacji ustalono, że od 1 marca 2022 r. do 29 lutego 2024 r. 18 osób nie figurowało w systemie urzędu pracy, cztery osoby zgłosiły się i zarejestrowały jako poszukujące pracy oraz osiem osób zostało zarejestrowanych jako bezrobotne. 19 osób nie zgłoszono do ZUS. Siedem osób zostało zarejestrowanych do ubezpieczania jako pracownicy, którzy podjęli pracę na podstawie umowy o pracę, trzy osoby zostały zgłoszone jako zleceniobiorcy oraz jedna osoba została ubezpieczona z tytułu założenia działalności gospodarczej.

Ponadto 21 z 30 osób korzystało z pomocy finansowej oferowanej przez OPS, z czego 15 osób z jednorazowego świadczenia dla osób, które opuściły Ukrainę w związku z konfliktem zbrojnym na terenie tego państwa, w wysokości 300 zł na osobę oraz sześć osób otrzymało pomoc na obiady w szkole i zasiłki celowe na zakup żywności. Z informacji przekazanych przez Komendę Główną Straży Granicznej ustalono, że w okresie od dnia 1 lipca 2022 r. do dnia 29 lutego 2024 r., dwie osoby uczestniczące w projekcie wyjechały na Ukrainę i nie wróciły na teren Polski.

(akta kontroli str. 546- 558)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowość polegającą na tym, że oferta została złożona po terminie określonym w ust. 8 ogłoszenia o konkursie RMW oraz nie posiadała kontrasygnaty Skarbnika, co było niezgodne z ust. 2 pkt 3 rozdziału VII regulaminu konkursu RMW. Zgodnie z ust. 8 ogłoszenia o konkursie RMW ofertę wraz z oświadczeniami i wszystkimi niezbędnymi załącznikami należało złożyć w terminie do 21 marca 2022 r. do godz. 16⁰⁰, tymczasem na podstawie UPP stwierdzono, że została ona złożona 21 marca 2022 r. o godzinie 16¹⁶, tj. 16 minut po wyznaczonym terminie. Z kolei zgodnie z ust. 2 pkt 3 rozdziału VII regulaminu konkursu RMW w przypadku jednostek samorządu terytorialnego na ofercie, umowie i wszystkich wymaganych oświadczeniach powinna być kontrasygnata Skarbnika.

Dyrektor Biura wyjaśnił, iż w trakcie przygotowywania dokumentów ofertowych do wysyłki pojawiły się problemy techniczne ze złożeniem wniosku za pośrednictwem e-PUAP po stronie Biura Współpracy Międzynarodowej. W imieniu Miasta do podpisania i złożenia oferty została upoważniona Dyrektor Biura Funduszy Unijnych i Polityki Rozwoju Urzędu. W okolicznościach krótkiego terminu składania

¹⁴ Dalej: ZUS.

dokumentów Biura nie uzgodniły kontrasygnaty składanej oferty przez Skarbnika m.st. Warszawy, stąd wynikało niedopatrzenie w tej kwestii.

(akta kontroli str. 17-56, 227-239, 472-474)

OCENA CZĄSTKOWA

Miasto prawidłowo realizowało zadania w zakresie wykonania zleconych działań oraz osiągniętych efektów i metod ich pomiaru. Osiągnęło wszystkie założone wskaźniki rezultatów. Efekty działań wynikających z realizacji projektu weryfikowane były m.in. poprzez prowadzone rejestry osób korzystających ze wsparcia, ankiety oraz listy obecności i karty pracy.

OBSZAR

2. Przestrzeganie zasad wykorzystania środków, przekazanych na podstawie umów

2.1 Prawidłowość prowadzonej ewidencji księgowej, finansowanie realizacji zadań oraz rozliczania kosztów zadań

Opis stanu faktycznego

Środki pochodzące z rezerwy Funduszu Pracy¹⁵ dla projektu w ramach konkursu RMW, stosownie do postanowień § 3 ust. 3 umowy MRiPS przekazało na wydzielony rachunek bankowy Miasta. Następnie środki te Miasto rozdysponowało na konta dzielniczycy Bemowo i Praga Płd., które to przekazały środki na konta podstawowe OPS Praga Płd. i OPS Bemowo. Takie działanie było niezgodne z § 3 ust. 5 postanowień zawartej umowy. Opis ustaleń w tym zakresie zawarto w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 94-104, 125, 472-475)

Zgodnie z postanowieniami umowy realizator nie był zobowiązany do wniesienia wkładu własnego na realizację zadania. Miasto nie ponosiło kosztów ze środków własnych. W toku kontroli stwierdzono dokonywanie płatności bezgotówkowych i gotówkowych. Płatności gotówkowe były odpowiednio dokumentowane. Łączna kwota płatności gotówkowych wynosiła 3,3 tys. zł. W trakcie realizacji zadania nie stwierdzono przypadków pobierania opłat od beneficjentów.

(akta kontroli str. 500, 567-574)

Analizą objęto 30 operacji księgowych ze spisu dokumentów księgowych, dowody księgowe oraz listy wynagrodzeń dotyczące realizacji działań, na łączną kwotę 475,6 tys. zł, co stanowiło 45,1% wszystkich wydatków. Doboru próby dokonano w sposób celowy, w tym dowody księgowe na najwyższe kwoty, usługi realizowane na podstawie umów z osobami fizycznymi oraz dowody dotyczące kosztów poniesionych bezpośrednio przed upływem terminu ich kwalifikowalności. W wyniku analizy stwierdzono, że:

- projekt rozliczano na podstawie dowodów księgowych stwierdzających dokonanie operacji gospodarczych, które były podstawą zapisów w księgach rachunkowych zgodnie z art. 20 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości¹⁶;
- poniesione koszty udokumentowano dokumentami księgowymi oraz na wyciągach z rachunku bankowego;
- wszystkie rozliczone koszty były kwalifikowalne i zostały rozliczone w okresie realizacji umowy;
- zrealizowane w wyniku projektu wydatki zostały poniesione w wysokości, terminie i sposobie wynikającym z zawartych umów zleceń.

(akta kontroli str. 496)

18 stycznia 2023 r. i 23 stycznia 2024 r. Miasto dokonało zwrotu na rachunek bankowy Ministerstwa niewykorzystanej części środków za 2022 r. i 2023 r. w łącznej wysokości 33,6 tys. zł (21,3 tys. zł za 2022 r. oraz 12,3 tys. zł za 2023 r.). Środki zwrócone zostały na rachunek wskazany w umowie zawartej z MRiPS

¹⁵ Dalej: środki na realizację zadania.

¹⁶ Dz. U. z 2023 r. poz. 120, ze zm., dalej: uor.

z dochowaniem terminów określonych w § 4 ust. 1 tej umowy. Nie uzyskano odsetek, gdyż rachunek utworzony na środki przekazane z MRiPS w ramach zawartej umowy nie był oprocentowany.

(akta kontroli str. 267-268)

2.2 Realizacja obowiązków informacyjnych

Opis stanu
faktycznego

Miasto zgodnie z wytycznymi § 7 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 maja 2021 r. w sprawie określenia działań informacyjnych podejmowanych przez podmioty realizujące zadania finansowane lub dofinansowane z budżetu państwa lub z państwowych funduszy celowych¹⁷ w ramach projektu realizowało działania informacyjno-promocyjne, na które wydatkowało 4,3 tys. zł. Na tablicach informacyjnych w siedzibie Miasta, a także w OPS-ach zaangażowanych w projekt oraz wśród innych jednostek organizacyjnych Miasta realizujących w praktyce założone projektem działania zamieszczono plakaty informujące o podjętych w ramach projektu działaniach. Ponadto w pomieszczeniach, w których realizowane były zajęcia grupowe (oraz częściowo indywidualne) został umieszczony baner informacyjny. Kampania promująca oraz informacyjna była prowadzona za pośrednictwem pracowników ośrodków i stron internetowych, a także ich profili w mediach społecznościowych.

Na potrzeby rekrutacji wydrukowano plakaty i ulotki w języku polskim i ukraińskim, które zostały rozdysponowane w Urzędach Dzielnic, w miejscach użyteczności publicznej na terenie dzielnicy (szkoły, poradnia psychologiczno-pedagogiczna, poradnia rodzinna, placówki medyczne, kuratorzy sądowi, lokalne sklepy i zakłady usługowe). Ponadto informacja o prowadzonych działaniach i o przyznanej finansowaniu na projekt zamieszczona została na głównej stronie internetowej m.st. Warszawy¹⁸, a także na stronie internetowej Miasta dedykowanej dla cudzoziemskich mieszkańców Warszawy pod nazwą Witaj w Warszawie, dostępnej w czterech wersjach językowych¹⁹.

Podejmowane działania informacyjno-promocyjne były zgodne z art. 35a ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych²⁰ oraz postanowieniami zawartej umowy.

(akta kontroli str. 536-545)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowość polegającą na tym, że Miasto ponosiło wydatki związane z realizacją projektu za pośrednictwem innych rachunków niż wskazany w umowie. Stanowiło to naruszenie postanowienia § 3 ust. 5 umowy oraz ust. 3 lit. a tiret trzeci rozdziału VIII części A regulaminu konkursu RMW. Zgodnie z § 3 ust. 5 umowy realizator zobowiązany był do ponoszenia wydatków związanych z realizacją projektu za pośrednictwem rachunku, o którym mowa w § 3 ust. 3 umowy. Natomiast ww. postanowienie regulaminu konkursu RMW stanowiło, że zmiany numeru rachunku bankowego wymagają pisemnego zgłoszenia przez osoby upoważnione do reprezentacji realizatora.

Dyrektor Biura wyjaśniła, że przepływ środków finansowych w Mieście jest zgodny z zarządzeniem nr 3222/2012 Prezydenta Miasta st. Warszawy z dnia 13 sierpnia 2012 r. z późn. zm. w sprawie przyjętych zasad rachunkowości w Urzędzie m.st. Warszawy w zakresie przekazywania środków na wydatki do jednostek budżetowych i dzielnic. Tym zarządzeniem została wprowadzona zasada kaskadowości przepływu środków, tj. przekazywania środków z dotacji jednostkom organizacyjnym miasta. Pierwszy rachunek wskazany w umowie był rachunkiem projektu, na który wpłynęły

¹⁷ Dz. U. z 2021 r. poz. 953 ze zm.

¹⁸ link: Dwa projekty integracji cudzoziemców w ramach konkursu „Razem Możemy Więcej” - Miasto Warszawa (um.warszawa.pl).

¹⁹ Wellcome to Warsaw - City of Warsaw (um.warszawa.pl); Вітаємо у Варшаві - City of Warsaw UA (um.warszawa.pl); Добро пожаловать в Варшаву - City of Warsaw RU (um.warszawa.pl); Informacje dla cudzoziemców - Europa i Świat (um.warszawa.pl).

²⁰ Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, ze zm.

środki finansów i był on rachunkiem pomocniczym służącym do zasilania na wydatki rachunki dzielnic, z których zasilane były podległe im jednostki.

Zdaniem NIK realizator zobowiązany był do przestrzegania zasad zawartych w umowie o dofinansowanie. W przypadku kolizji norm w wewnętrznych regulacjach z postanowieniami umów o dofinansowanie zasadne jest wypracowanie mechanizmów eliminujących niespójności w ich treści.

(akta kontroli str. 94-104, 125, 472-475)

OCENA CZĄSTKOWA

Miasto przestrzegało zasad wykorzystania środków przekazanych na podstawie umowy na realizację projektu. Wszystkie objęte kontrolą środki rozliczono w wymaganym okresie. Stwierdzona nieprawidłowość dotycząca ponoszenia wydatków z innych rachunków niż wskazane w umowie nie wpłynęła na realizację zadań projektowych.

Wnioski

IV. Uwagi i wnioski

Najwyższa Izba Kontroli, ze względu na nieusuwalny charakter stwierdzonych nieprawidłowości odstępuje od formułowania uwag i wniosków pokontrolnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Departamentu Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Warszawa, 10 lipca 2024 r.

Kontroler
Anna Kuszczuk
Specjalista kontroli państwowej

/podpisano elektronicznie/

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Pracy,
Spraw Społecznych i Rodziny
p.o. Dyrektor
Dariusz Rogowski

/podpisano elektronicznie/

.....
podpis

Na podstawie art. 35c ust 1 ustawy o NIK dokonano w powyższym tekście sprostowania oczywistej omyłki pisarskiej poprzez: zastąpienie na str. 2, po sformułowaniu: Podstawa prawna podjęcia kontroli i skrócie „ust.”, cyfry 3, cyfrą 2.

Warszawa, dn. 26 listopada 2024 r.

Anna Kuszczuk
Specjalista kontroli państwowej

/podpisano elektronicznie/

.....

podpis